

Základný štandardizačný rámec duševného zdravia pre Slovensko

Tento dokument vznikol na základe kľúčových WHO dokumentov: Usmernenia IASC v oblasti duševného zdravia a psychosociálnej podpory v krízových situáciách (humanitarianinfo.org/iasc/content/products) a Duševné zdravie a psychosociálna podpora - Balíček minimálnych služieb (mhpssmsp.org)

v rámci projektu TENENET z WHO (2022): Základný štandardizačný rámec MHPSS pre Slovensko v súlade s nelicencovanými a licencovanými službami (zdravotná starostlivosť, ochrana detí, rodovo podmienené násilie, sexuálne vykorisťovanie a zneužívanie, obchodovanie s ľuďmi, vojnová viktimizácia, sociálne služby, inkluzívne vzdelávanie, služby podporovaného zamestnávania atď.) medziagentúrny stály výbor (IASC) intervenčná pyramída MHPSS a národné priority

Skratky:

GBV Gender Based Violence (rodovo podmienené násilie)

LGBTIQA+ lesba, gej, bisexuál, transrodová osoba, intersexuálna osoba, queer/osoba spochybňujúca svoju identitu, asexuál

MHPSS Duševné zdravie a psychosociálna podpora

MSP Balíček minimálnych služieb

NGOs Non-Governmental Organizations (Mimovládne organizácie)

PTSD Post-Traumatic Stress Disorder (Posttraumatická stresová porucha)

RRP Refugee Response Plan (Plán na podporu utečencov)

UNHCR United Nations High Commissioner for Refugees (Úrad vysokého komisára OSN pre utečencov)

UNICEF United Nations Children's Emergency Fund (Detský fond OSN)

WHO World Health Organization (Svetová zdravotnícka organizácia)

Obsah:

1) Základné definície duševného zdravia v ponímaní WHO	3
2) Minimálne reakcie uprostred krízových situácií	5

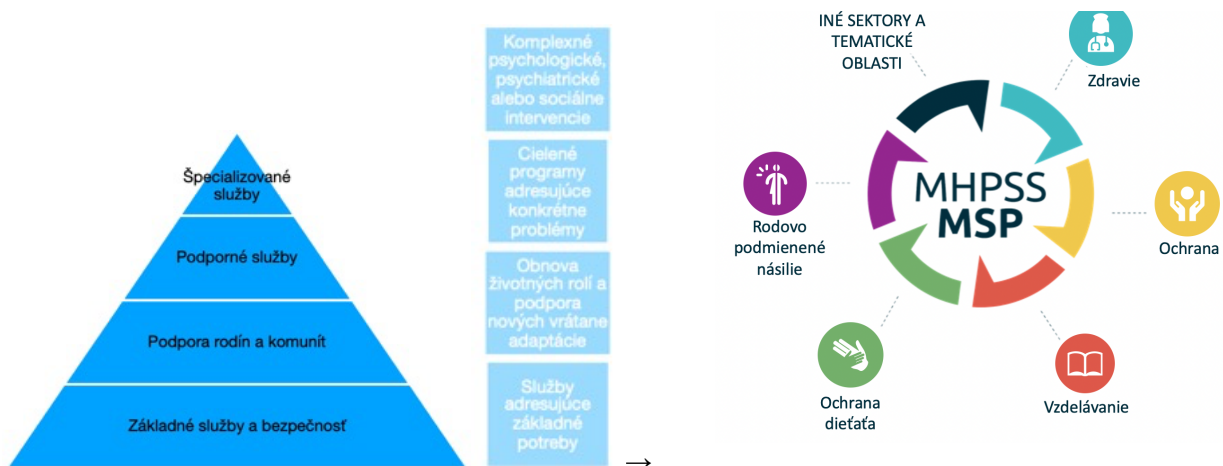
1) Základné definície duševného zdravia podľa WHO

Podpora **duševného zdravia a psychosociálna podpora (ďalej len „MHPSS“)** je zložený výraz, ktorý sa používa v týchto usmerneniach na opísanie akéhokoľvek typu miestnej alebo vonkajšej podpory zameranej na ochranu alebo podporu psychosociálneho blaha a/alebo prevenciu či liečbu duševnej poruchy. V ponímaní mnohých humanitárnych pracovníkov predstavujú tieto úzko súvisiace pojmy (duševné zdravie a psychosociálna podpora) rôzne prístupy, ktoré sa však vzájomne dopĺňajú. Agentúry mimo sektora zdravotníctva majú tendenciu hovoriť o podpore psychosociálneho blaha. Ľudia pracujúci v zdravotníctve majú tendenciu hovoriť o duševnom zdraví, ale v minulosti používali na opis nebiologických zásahov v prípade ľudí s duševnými poruchami aj výrazy psychosociálna rehabilitácia a psychosociálna liečba. Presné vymedzenia týchto pojmov sa líšia naprieč humanitárnymi organizáciami, disciplínami a krajinami.

Základný štandardizačný rámec duševného zdravia pre Slovensko definuje jednotný viacsektorový balík minimálnych reakcií duševného zdravia, ktoré sa majú poskytnúť vo všetkých humanitárnych núdzových situáciách a uprostred krízových situácií v rámci koordinácie, mapovania, monitorovania a hodnotenia, prevencie a ľudských práv, ľudských zdrojov, mobilizácia a podpora komunity, služby zdravotnej starostlivosti, vzdelávanie, šírenie informácií, bezpečnosť potravín a výživa, plánovanie a lokalizácia bývania, voda a hygiena. Stanovením priorit činností majú štandardy podporiť vládu SR, MZ SR a humanitárnych aktérov pri navrhovaní a implementácii včasnej, koordinovanej, predvídateľnej a dôkazmi podloženej reakcie v oblasti duševného zdravia. Pomôže to zabezpečiť, aby ľudia v kríze na Slovensku mali prístup k minimálnemu rozsahu a kvalite služieb MHPSS.

Základné princípy navrhovaných intervencií:

- Ľudské práva ako základné východisko, princípy transparentnosti, rovnosti príležitostí, inklúzie a pridanej hodnoty v MHPSS službách (accountability) pre spoločnosť ako základné atribúty ich poskytovania.
- Rozvoj a integrácia na potreby orientovaných služieb, kontinuálny rozvoj národných systémov starostlivosti o duševné zdravie a sociálnej podpory pre potreby odídencom ako aj host'ujúcich komunit a ich členov.
- Dôraz na koordináciu služieb a spolupracujúcich subjektov a kontext, v ktorom sú služby rozvíjané a poskytované.
- Aktivácia lokálnych, komunitných a národných kapacít pre poskytovanie služieb, vrátane aktívnej spolupráce so samosprávami, systematicke budovanie kapacít pre poskytovanie služieb, optimalizácia aplikovaných štandardov a metodík pre poskytovanie služieb a prevencia vyhorenia poskytovateľov a podpora MHPSS programov na komunitnej úrovni.
- Zadefinovanie bezpečnej cesty klienta k dostupným MHPSS službám v SR (referral pathway), aktívny monitoring potrieb, optimalizácia kapacít pre poskytovanie služieb na základe potrieb a zadefinované mechanizmy pre spätnú väzbu a podávanie sťažností klientov.
- Skonsolidovaný systém zberu dát a manažmentu informácií cez zjednotený informačný systém pre účely podpory MHPSS služieb

Vrstva 1 Psychosociálne prístupy v základných službách, základných tovaroch a bezpečnosti – opisujú základné minimálne štandardy

Vrstva 2 Podpora pre rodiny a komunity – napr. aktivity týkajúce sa formálneho a neformálneho vzdelávania pre deti, mládežnícke alebo ženské skupiny, rôzne komunitné aktivity. Napríklad futbal ako psychosociálne opatrenie: Futbalový zápas medzi mladými ľuďmi by bol psychosociálnym opatrením vo vrstve 2, ak by bol koncipovaný, podporovaný a navrhnutý tak, aby hráčom ponechal priestor na to, aby zažili: empatiu, férovosť, spoluprácu, kontrolu,

posilnenie postavenia, pocit spolupatričnosti a integrácie do skupiny, dodržiavanie pravidiel bez pocitu uzavretosti, a to všetko v prioritnom zámere, nie výhra v zápase ako prvoradáci cieľ.

Vrstva 3 Emocionálna a sociálna podpora pre jednotlivcov, rodiny alebo skupiny - ide o poskytnutie úľavy ľuďom, ktorí veľmi trpia skúsenosťami z násilia, vojny alebo katastrofy a na ktorých majú zásahy na 2. vrstve príliš malý alebo žiadny účinok. Preživší, obeť násilia sa tiež často izolujú, a preto sa nezúčastňujú aktivít na vrstve 2. Táto vrstva je predovšetkým, ale nie výlučne, miestom psychologickéj prvej pomoci, podporným konceptom pre ľudí v strese, ktorí boli nedávno vystavení potenciálne život ohrozujúcej udalosti.

Vrstva 4 Poskytovanie špecializovanej a klinickej liečby – teda špecifická psychoterapia podľa individuálnych špeciálnych potrieb klienta, ale tu patrí aj dobrá správa vecí verejných, médiá a búranie predsudkov, bezpečnosť a právny štát.

Tieto usmernenia sú **multisektorové**, teda sa vzťahujú na sektory, ktoré nespádajú do oblasti tradičného záujmu alebo odborných znalostí odborníkov v oblasti duševného zdravia. A to preto, že narastá konsenzus medzi agentúrami, že psychosociálne problémy sa týkajú všetkých sektorov humanitárnej práce, pretože spôsob, akým sa pomoc realizuje (napr. so zreteľom na ľudskú dôstojnosť/bez neho), ovplyvňuje psychosociálne blaho. Možno tu nájsť paralelu s viacsektorovým úsilím o kontrolu úmrtnosti. Miera úmrtnosti je ovplyvnená nielen vakcinačnými kampaňami a zdravotnou starostlivosťou, ale aj opatreniami v oblasti vody a sanitácie, výživy, potravinovej bezpečnosti a prístrešia. Psychosociálne blaho podobne ovplyvňuje aj to, keď sú preplnené kapacity núdzového ubytovania a ženy sú vystavené riziku sexuálneho násilia v hygienických zariadeniach.

Posilnenie prípravy poskytovateľov (vrátane zadefinovania referenčných mechanizmov, štandardov pre služby) a koordinačných mechanizmov, rozvoj kapacit pre poskytovanie služieb a optimalizácia ich dostupnosti, rozsahu a kvality (v súlade s medzinarodnými štandardami IASC Guideline) vrátane podmienok pre integráciu služieb na podporu duševného zdravia na úrovni národného systému primárnej zdravotnej starostlivosti a optimalizácie systémov podpory integrácie je zámerom nasludujúceho textu.

2) Minimálne reakcie uprostred krízových situácií

Krízové situácie vyplývajú z ozbrojených konfliktov a prírodných katastrof (vrátane potravinových kríz), v ktorých sú veľké časti obyvateľstva vystavené akútnemu riziku úmrtia, obrovského utrpenia a/alebo straty dôstojnosti. **Minimálne reakcie** sú nevyhnutné reakcie s vysokou prioritou, ktoré by sa v krízovej situácii mali začať uplatňovať čo možno najskôr. Môžu sa uplatniť počas prebiehajúcej krízovej situácie, ale aj ako súčasť komplexnej reakcie. **Komplexné reakcie** by sa mali uplatniť až po tom, ako sa potvrdí, že obyvateľstvo má prístup aspoň k minimálnej reakcii. Je to potenciálna dodatočná reakcia týkajúca sa stabilizovanej fázy a skorej rekonštrukcie.

Normy sú navrhnuté na použitie v núdzovej pripravenosti, reakcii a obnove a pri humanitárnej obhajobe. Sú použiteľné v širokej škále situácií vrátane prírodných katastrof a ozbrojených konfliktov.

Matica intervencií duševného zdravia a psychosociálnej podpory v krízových situáciách je tu na nasledujúcich stránkach komplexne, v ďalšom texte podrobnejšie vysvetlená a konkretizovaná na situáciu na Slovensku.

A. Spoločné funkcie

Oblasť: Koordinácia

Funkcia / oblasť	Pripravenosť na krízové situácie	Minimálna reakcia	Komplexná reakcia
1. Koordinácia	Identifikácia kvalifikovaných organizácií, regionálnych lídrov a zdrojových osôb	1.1 Zaisťovanie koordinácie medzisektorovej podpory duševného zdravia a psychosociálnej podpory	Rozvíjanie udržateľných koordinačných štruktúr vrátane vládnych a zainteresovaných strán občianskej spoločnosti
	Rozvíjanie agentúrnych a medziagentúrnych národných politík a plánov pre reakciu na krízové situácie v oblasti MHPSS		Vypracovanie medziagentúrnych strategických plánov a podpora spoločného plánovania a získavania finančných prostriedkov pre MHPSS
	Určenie mechanizmov koordinácie, úloh a zodpovednosti na lokálnej, regionálnej, vnútroštátnej a medzinárodnej úrovni		Zvyšovanie miery vzájomnej výmeny informácií medzi humanitárnymi aktérmi
	Identifikácia kontaktných miest MHPSS pre krízové situácie v každom regióne a z rôznych agentúr		Prepojenie činností v oblasti MHPSS súvisiacich s krízovými situáciami a činností zameraných na rozvoj
	Získanie finančných prostriedkov pre MHPSS vrátane koordinácie MHPSS		Integrovanie činností v oblasti MHPSS do vnútroštátnych politík, plánov a programov a zaisťovanie využitia existujúcich politík, plánov a kapacít v rámci programov
	Začleňovanie koncepcií MHPSS do všetkých sektorových plánov pripravenosti na krízové situácie		
	Presadzovanie MHPSS vo všetkých štádiách humanitárnej činnosti		

Konkrétnym preklopením na podmienky v Slovenskej republike sú tieto prílohy:

P1 - Základná terminológia: Základná terminológia pre duševné zdravie a psychosociálnu podporu.

P1- Pracovná skupina: Pre situáciu ukrajinských utečencov / odídenecov na Slovensku už funguje pracovná skupina, o ktorej informácie, štruktúru a kontakty sú súčasťou prílohy č.....

Oblasť: Posudzovanie, monitorovanie a hodnotenie

Funkcia / oblasť	Pripravenosť na krízové situácie	Minimálna reakcia	Komplexná reakcia
2. Posudzovanie, monitorovanie a hodnotenie	Budovanie kapacity pri posudzovaní, monitorovaní a hodnotení MHPSS	2.1 Vykonávanie posúdení v oblasti duševného zdravia a psychosociálnych otázok	Vykonávanie pravidelných posúdení a podľa potreby aj ďalších hĺbkových analýz situácie

Funkcia / oblasť	Pripravenosť na krízové situácie	Minimálna reakcia	Komplexná reakcia
	Revízia a generovanie informácií o kapacitách a slabých miestach komunit	2.2 Iniciovanie participatívnych systémov na monitorovanie a hodnotenie	Monitorovanie a hodnotenie programov v súvislosti s plánovanými činnosťami s vopred definovanými ukazovateľmi
	Posúdenie schopnosti reakcie v oblasti MHPSS na krízové situácie zo strany organizácií		Monitorovanie a hodnotenie činností MHPSS v súvislosti s týmito usmerneniami
	Rozvíjanie medziagentúrnych, kultúrne vhodných plánov rýchleho posudzovania a nástrojov pre krízové situácie		Šírenie výsledkov a poznatkov z činnosti posudzovania, monitorovania a hodnotenia
	Zhromažďovanie a šírenie informácií a nástrojov posudzovania		Vypracovanie medziagentúrnych ukazovateľov práce v oblasti MHPSS v prechodnej fáze
	Vypracovanie alebo prispôbenie stratégií, ukazovateľov a nástrojov na monitorovanie a hodnotenie		
	Revízia predchádzajúcich reakcií v oblasti MHPSS a identifikácia osvedčených postupov, výziev a nedostatkov		

P2 - Multisektorová reakcia u prežívších

P2 - Hodnotenie a riadenie rizík pre bezpečné PSEA programy

Oblasť: Normy ochrany a ľudských práv

Funkcia / oblasť	Pripravenosť na krízové situácie	Minimálna reakcia	Komplexná reakcia
3. Normy týkajúce sa ochrany a ľudských práv	Presadzovanie ľudských práv, medzinárodného humanitárneho práva a súvisiacich osvedčených postupov	3.1 Uplatňovanie rámca ľudských práv prostredníctvom podpory duševného zdravia a psychosociálnej podpory	Posilnenie vnútroštátnych kapacít na zvyšovanie povedomia o porušovaní ľudských práv a humanitárneho práva a s tým súvisiace monitorovanie, podávanie správ, prevencia a hľadanie nápravy
	Revízia existujúcich politík a právnych predpisov týkajúcich sa ochrany ľudských práv	3.2 Identifikácia, monitorovanie, prevencia a reakcia na ohrozenia a zlyhania ochrany prostredníctvom sociálnej ochrany	Posilnenie zodpovednosti za porušovanie ľudských práv
	Vyvíjanie mechanizmov na monitorovanie porušovania ľudských práv, podávanie správ a hľadanie nápravy	3.3 Identifikácia, monitorovanie, prevencia a reakcia na ohrozenie a zneužívanie ochrany prostredníctvom právnej ochrany	Posilnenie kapacít v oblasti sociálno-právnej ochrany
	Práca s ohrozenými ľuďmi zameraná na identifikáciu priorít a rozvoj kapacít a stratégií v oblasti ochrany a bezpečnosti		Revízia údajov a riešenie nedostatkov týkajúcich sa služieb pre ľudí so špecifickými potrebami (ohrozené skupiny)
	Odborná príprava ozbrojených síl, civilnej ochrany a záchranných zložiek zameraná na normy medzinárodnej ochrany		Inštitucionalizácia odbornej prípravy v oblasti ochrany pracovníkov vo všetkých sektoroch vrátane ozbrojených síl, záchranných zložiek a systému súdnicstva motivovaného násillia
	Implementácia stratégie na predchádzanie násilliu vrátane rodovo podmieneného násillia		Podporovanie bezpečného opätovného začlenenia obyvateľov postihnutých všetkými formami násillia do komunity
	V prípade politického násillia podpora uzatvárania externe monitorovaných dohôd na ochranu civilného obyvateľstva medzi súperiacimi stranami		Obmedzenie ľahkého prístupu k alkoholu v táborech

Funkcia / oblasť	Pripravenosť na krízové situácie	Minimálna reakcia	Komplexná reakcia
	Presadzovanie ratifikácie a podpora uplatňovania medzinárodných nástrojov v oblasti ľudských práv / humanitárneho práva		PRIJATIE OPATRENÍ NA PREDCHÁDZANIE OBCHODOVANIU s ľuďmi (napr. OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE Ochrana migrujúcich detí Např. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017DC0211&from=sk)
	Presadzovanie prijímania a uplatňovania vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré podporujú ľudské práva / humanitárne normy		Poskytovanie vhodnej psychologickej, sociálnej, hospodárskej, vzdelávacej a lekárskej podpory osobám, ktoré boli obeťami porušenia práv, a ich rodinám, ako aj svedkom vrátane svedkov v súdnom procese Vypomáhanie systémom súdnictva pri implementácii právnych predpisov v súlade s medzinárodnými normami

P3 - Potenciálny nástroj na identifikáciu ohrozených detí/osôb

P3 - MHPSS Banka kľúčových odkazov pre ľudí starajúcich sa o deti a dospievajúcich

P3 - Proces identifikácie a odporúčaní pre ohrozené deti

P3 - Kritéria prioritizácie a citlivosti

<https://tenenet.sk/metodicka-podpora/> v slovenskom jazyku a <https://tenenet.sk/uk/методичне-забезпечення/> v ukrajinskom

Informácie Pomoc deťom z Ukrajiny

Informácie k situácii, keď odovzdajú rodičia deti svojim príbuzným a blízkym na základe ich vlastného rozhodnutia a vôle takto situáciu svojich detí riešiť. A k situácii tzv. Maloletých bez sprievodu – inými slovami deti, ktoré nie sú občanmi Slovenskej republiky a nachádzajú sa na území Slovenskej republiky bez sprievodu rodiča alebo inej plnoletej fyzickej osoby, ktorej by mohli byť zverené do osobnej starostlivosti. V tomto prípade má Slovenská republika nastavený štandardný postup, vyplývajúci z platnej ako slovenskej tak i európskej právnej úpravy.

https://www.employment.gov.sk/files/sk/uvodna-stranka/informacie-odidencov-z-ukrajiny/zakladne-informacie_pomoc-detom-z-ukrajiny_sk.pdf

Lex Ukrajina rozšíril podmienky pre ďalšie kapacity pre maloleté deti bez sprievodu z Ukrajiny v akreditovaných centrách pre deti a rodiny. Aktuálne starostlivosť o tieto deti riešia štátne centrá pre deti a rodiny. Dôsledky vojnového konfliktu však nie je možné predvídať a je preto potrebné vytvoriť priestor na zabezpečenie starostlivosti o vyšší počet maloletých detí bez sprievodu aj v akreditovaných subjektoch.

Ďalšia publikácia v téme ochrany detí na Ukrajine týkajúca sa starostlivosti a umiestnenia opustených detí a zanedbaných detí v starostlivosti rodičov: <https://euaa.europa.eu/publications/practical-tool-guardians-temporary-protection-unaccompanied-children-fleeing-ukraine>

Oblasť: Ľudské zdroje

Funkcia / oblasť	Pripravenosť na krízové situácie	Minimálna reakcia	Komplexná reakcia
4. Ľudské zdroje	Mapovanie existujúcich kapacít ľudských zdrojov a zdrojov školení, a to aj v rámci miestneho obyvateľstva	4.1 Identifikácia a nábor zamestnancov a angažovanie dobrovoľníkov, ktorí rozumejú miestnej kultúre	Vypracovanie opisu základných spôsobilostí pracovníkov, ktoré sú relevantné na miestnej úrovni

Funkcia / oblasť	Prípravenosť na krízové situácie	Minimálna reakcia	Komplexná reakcia
	Budovanie povedomia o potrebe hľadania pracovníkov, ktorí rozumejú miestnej kultúry a jazyku	4.2 Presadzovanie kódexov správania zamestnancov a etických usmernení	Inštitucionalizácia, monitorovanie a presadzovanie kódexov správania a etických noriem, ako aj ich posilňovanie podľa potreby
	Odborná príprava všetkých pracovníkov zameraná na medzinárodné normy a kódexy správania v oblasti ochrany	4.3 Organizovanie výcviku a odbornej prípravy humanitárnych pracovníkov v oblasti duševného zdravia a psychosociálnej podpory	Mapovanie rozdelenia a rozsahu odbornej prípravy a dohľadu
	Odborná príprava pracovníkov v rôznych sektoroch zameraná na spôsoby začlenenia MHPSS do prác v prípade krízovej situácie podľa týchto usmernení	4.4 Prevencia a riešenie problémov týkajúcich sa duševného zdravia a psychosociálnej pohody medzi zamestnancami a dobrovoľníkmi	Prehľadovanie odbornej prípravy a dohľadu a budovanie udržateľnej kapacity prostredníctvom inštitucionalizácie odbornej prípravy
	Rozšírenie skupiny disponibilných záchranárov s odbornou prípravou v oblasti MHPSS		Posúdenie reakcie pracovníkov na otázky súvisiace s MHPSS a dodržiavanie politik organizácií v oblasti MHPSS pre zamestnancov a dobrovoľníkov
	Podporovanie vzdelávacích inštitúcií, aby do vzdelávacích programov začlenili odbornú prípravu zameranú na MHPSS		
	Rozšírenie MHPSS v rámci kurzov prípravy na krízové situácie na celom svete		
	Rozvíjanie organizačných politík a plánov na prevenciu a riadenie problémov v oblasti MHPSS u humanitárnych pracovníkov		
	Rozvíjanie organizačných politík s cieľom maximalizovať zabezpečenie a bezpečnosť pracovníkov v teréne		

P4 - Program školenie PSEA

<https://tenenet.sk/metodicka-podpora/> v slovenskom jazyku a <https://tenenet.sk/uk/методичне-забезпечення/> v ukrajinskom

B. Základné formy podpory duševného zdravia a psychosociálnej podpory

Oblasť: Mobilizácia a podpora komunity

Funkcia / oblasť	Prípravenosť na krízové situácie	Minimálna reakcia	Komplexná reakcia
5. Mobilizácia a podpora komunity	Vykonanie participatívneho mapovania a analýzy kontextu miestnych komunit (súčasná situácia, zdroje, rozdelenie, služby a postupy)	5.1 Ufahčenie podmienok na mobilizáciu komunity, preberanie zodpovednosti a kontrolu reakcie na krízové situácie vo všetkých sektoroch	Podpora posilnenia zodpovednosti komunity za reakciu
	Vykonanie analýzy rizík, vypracovanie plánu reakcie komunity vrátane systému včasného varovania a posilnenie miestnej kapacity na realizáciu takýchto plánov	5.2 Ufahčenie svojpomocí a sociálnej podpory komunity	Posilnenie živobytia a podpora uplatňovania iniciatív komunity a hospodárskeho rozvoja
	Vyvinutie mechanizmov na mobilizáciu interných a integráciu externých zdrojov v oblasti MHPSS	5.3 Ufahčenie podmienok pre vhodné spoločné kultúrne, duchovné a náboženské liečebné postupy	Poskytovanie priestoru na diskusiu pre obeť a tých, ktorí prežili, so zameraním na otázky nápravy (hospodárskej, súdnej, symbolickej), ktoré majú riešiť zodpovedné strany

Funkcia / oblasť	Pripravenosť na krízové situácie	Minimálna reakcia	Komplexná reakcia
	Odborná príprava a kontrola existujúcich komunitných pracovníkov v oblasti poskytovania vhodnej podpory MHPSS v krízovej situácii	5.4 Uľahčenie podpory pre malé deti (0-8 rokov) a dospelé osoby, ktorým boli zverené do výchovy	Podpora uchovávaní historickej pamäte o tom, ako komunita riešila konkrétnu krízovú situáciu
	Rozvíjanie činnosti sociálnej podpory, za ktoré zodpovedá a ktoré spravuje komunita		Revízia mobilizácie zdrojov komunity a uľahčenie rozširovania a zlepšovania kvality sociálnej podpory a svojpomoci komunity
	Vypracovanie komunitných plánov na ochranu a podporu rozvoja detí v rannom detstve v krízových situáciách		Posilňovanie systému MHPSS vrátane mechanizmov postúpenia
			Skúmanie možností deinštitucionalizácie detských domovov a domovov opatrovateľských služieb a uľahčovanie alternatívnej starostlivosti v rámci komunity
			Rozvíjanie programov na riešenie konfliktov a budovanie mieru
			Uľahčovanie reintegrácie detí, ktoré boli zverbované alebo využívané ozbrojenými silami alebo skupinami, do komunity
			Exhumácia masových hrobov kultúrne vhodným spôsobom, podpora príbuzných a priateľov
			Organizovanie diskusií o užitočných a škodlivých tradičných postupov
			Budovanie kapacít na poskytovanie kvalitnej starostlivosti o maloleté deti a ich opatrovníkov

P5 - MHPSS Stratégia one-pager

P5 - UIKC+UAPC

P5 - Napojenie komunity

Oblasť: Zdravotnícke služby

Funkcia / oblasť	Pripravenosť na krízové situácie	Minimálna reakcia	Komplexná reakcia
6.Zdravotnícke služby	Posilnenie vnútroštátnej kapacity zdravotníckych systémov na poskytovanie MHPSS v krízových situáciách	6.1 Zahnutie špecifických psychologických a sociálnych aspektov pri poskytovaní všeobecnej zdravotnej starostlivosti	Iniciovanie aktualizácie národnej politiky a právnych predpisov v oblasti duševného zdravia podľa potreby
	Mapovanie existujúcich formálnych a neformálnych zdrojov a postupov	6.2 Poskytnutie prístupu k starostlivosti pre ľudí so závažnými duševnými poruchami	Rozvíjanie dostupnosti starostlivosti o duševné zdravie so zameraním na širokú škálu psychických porúch, či už existujúcich alebo spojených s krízovými situáciami, prostredníctvom všeobecnej zdravotnej starostlivosti a služieb v oblasti duševného zdravia v rámci komunity
	Podpora zdravotníckych informačných systémov s rozčlenením podľa pohlavia a veku, ktoré zahŕňajú základné údaje o duševnom zdraví	6.3 Zaistenie ochrany a starostlivosti pre osoby s vážnymi duševnými poruchami a inými duševnými a neurologickými postihnutiami žijúcimi v zariadeniach ústavnej starostlivosti	Pracovanie na zabezpečení udržateľnosti novozaložených služieb v oblasti duševného zdravia
	Odborná príprava personálu v oblasti kultúrne primeranej klinickej starostlivosti o osoby, ktoré prežili rodovo motivované a iné násilie	6.4 Oboznámenie sa a prípadne aj spolupráca s miestnymi, lokálnymi a tradičnými liečebnými systémami	Pokračujúce podporovanie spolupráce s miestnymi systémami poskytovania liečby podľa potreby
	Vyškoľenie zdravotníckych pracovníkov na poskytovanie psychologickej prvej pomoci	6.5 Minimalizácia škôd súvisiacich s požívaním alkoholu a iných návykových látok	Uľahčovanie komunitnej starostlivosti a vytváranie vhodných alternatívnych životných podmienok pre ľudí v psychiatrických nemocniciach, liečebniach

Funkcia / oblasť	Prípravenosť na krízové situácie	Minimálna reakcia	Komplexná reakcia
	Vyhotovenie vnútroštátneho zoznamu základných liekov podľa vzorového zoznamu základných liekov WHO a prípravenie núdzových zásob základných psychotropných liekov		Vykonávanie pravidelných posúdení dostupnosti a kvality starostlivosti o duševné zdravie
	Vypracovanie plánov prípravenosti na krízové situácie pre inštitúcie		Rozširovanie úsilia o predchádzanie dopadom súvisiacim s požívaním alkoholu a iných návykových látok
	Zavedenie stratégií na zníženie diskriminácie a stigmy ľudí s duševnými chorobami a/ alebo mentálnym postihnutím		
	Rozvíjanie schopnosti predchádzať škodám súvisiacim s požívaním alkoholu a iných návykových látok a riešiť ich		

P6 - Klinika primárnej starostlivosti pre utečencov

P6 – Stomatologická starostlivosť pre utečencov

P6 – Ambulancia urgentnej stomatologickej služby

Oblasť: Vzdelávanie

Funkcia / oblasť	Prípravenosť na krízové situácie	Minimálna reakcia	Komplexná reakcia
7.Vzdelávanie	Mapovanie existujúcich zdrojov pre formálne, neformálne a formálne vzdelávacie postupy	7.1 Posilnenie prístup k bezpečnému a podpornému vzdelávaniu	Rozširovanie možností vzdelávania dospelých a mladých ľudí a zavedenie kurzov gramotnosti dospelých
	Určovanie úrovni vzdelania a možností odbornej prípravy pre dievčatá, chlapcov a dospelých, ktorí mohli vzdelávanie premeškať		Zaistenie citlivého spracovania otázok kultúry, rozmanitosti a pohlavia v učebných osnovách
	Odborná príprava a kontrola učiteľov s využitím participatívnych metód zameraná na základnú psychosociálnu podporu, práva detí, participatívne metódy, pozitívnu disciplínu a kódexy správania		Monitorovanie a zlepšovanie kvality vzdelávania
	Posilňovanie kapacity vnútroštátnych vzdelávacích systémov pre školské MHPSS v krízových situáciách		Rozširovanie možností vzdelávania dievčat a chlapcov a zavedenie kurzov gramotnosti dospelých
	Stanovenie všeobecných a psychosociálnych krízových plánov pre školy		Poskytnutie živobytia a ďalšej potreby s cieľom umožniť účasť na vzdelávaní a zabrániť predčasnemu ukončeniu školskej dochádzky
	Posilňovanie kapacít v oblasti vzdelávania v krízových situáciách a riešenie významných otázok prevencie v učebných osnovách		Rozširovanie možností psychosociálnej podpory v rámci formálneho a neformálneho vzdelávania
			Posilňovanie prevencie a reakcie a iné formy zneužívania a vykorisťovania na školách
	Začlenenie výchovy k mieru a zručností dôležitých pre život do vzdelávacieho procesu		

Program odolnosti detí

Program detskej odolnosti má za cieľ: zlepšiť spoluprácu a pokojnú interakciu medzi deťmi; zlepšiť motiváciu k hre, riešenie problémov a pozitívny vzťah k ostatným; zvýšiť pozitívne očakávania do budúcnosti; zlepšiť kontrolu impulzov; a zvýšiť kapacitu a povedomie o sebaobrane a ochrane rovesníkov. Využíva neklinickú psychosociálnu a ochrannú metodiku, ktorá sa zameriava na pozitívne zvládanie a odolnosť detí. Zahŕňa 8-16 štruktúrovaných workshopov pre deti vo veku 10-16 rokov. Program je možné realizovať pre deti v škole i mimo nej, počas alebo po katastrofách, v situáciách ozbrojených konfliktov, pre deti postihnuté HIV alebo v rámci preventívnej sociálnej práce. Je navrhnutý tak, aby ho

realizoval jeden alebo dvaja facilitátori raz alebo dvakrát týždenne s rovnakou skupinou detí. (Zdroje nájdete aj tu: <https://www.mhpss.net/toolkit/children-and-families-mhpss-resource-collection/resource/the-childrens-resilience-programme>)

Vyrovnanie sa so zmenou: Sociálno-emocionálne učenie hrou

Toto je online školiaci kurz od LEGO Foundation o tom, ako poskytnúť deťom hravú a pútavú podporu sociálneho emocionálneho učenia (SEL). Bol vyvinutý kvôli narušeniu životov detí v dôsledku COVID-19, ale dá sa použiť v akomkoľvek prostredí, kde deti zažívajú vysoký stres. Účastníci kurzu skúmajú praktické a emocionálne výzvy, ktorým deti čelia, a skúmajú koncept „učenia sa hrou“ a stratégie zvládania stresu, ktoré im môžu pomôcť. Kurz zvažuje aj potenciálne dlhodobé dopady kríz na sociálny, emocionálny a kognitívny vývin dieťaťa. Ide o interaktívny kurz a na každom kroku kurzu sa študenti môžu stretnúť s ostatnými študentmi, podeliť sa o svoje nápady a zapojiť sa do aktívnej diskusie v komentároch. Tento kurz je primárne určený pre primárov a učiteľov mládeže. Kurz je poučný aj pre kultúrnych a sociálnych pracovníkov, umelcov a humanitárnych pracovníkov. <https://www.futurelearn.com/courses/coping-with-changes>

Bezplatná aplikácia Reader

Bezplatná aplikácia Reader pre ukrajinsky hovoriace deti obsahuje rozmanitú knižnicu kníh pre ukrajinské deti kdekoľvek. Obsahuje 75 kníh v ukrajinčine (a ďalšie pribudnú), ktoré boli vybrané tak, aby boli kultúrne relevantné, primerané veku a krásne ilustrované pre cieľové publikum. Väčšina tejto zbierky kníh je prispôbená tak, aby podporovala sociálne a emocionálne učenie detí vo veku 4 – 10 rokov (na základe rámca CASEL), čím im pomáha zvládať utrpenie a traumy a zlepšuje ich celkovú pripravenosť na vzdelávanie a úspech, občiansku angažovanosť a dobré zdravie. bytie. https://libraryforall.org/ukraine/?mc_phishing_protection_id=28047-cd3u2l2du814mm0q1obg

STL video o **šikanovaní rovesníkmi**: <https://www.youtube.com/watch?v=Wuff5lVTt6Y>

Video STL o **pozitívnom rodičovstve**: <https://www.youtube.com/watch?v=B2xv6yxItEc>

Oblasť: Šírenie informácií

Funkcia / oblasť	Pripravenosť na krízové situácie	Minimálna reakcia	Komplexná reakcia
8.Šírenie informácií	Mapovanie existujúcich zdrojov týkajúcich sa informácií a nedostatkov v zdrojoch	8.1 Informovanie postihnutej populácie o krízovej situácii, humanitárnom úsilí a o zákonných právach	Podporovanie spoľahlivých a dostupných systémov presného šírenia informácií
	Vzdelávanie zamestnancov zamerané na etické aspekty zhromažďovania informácií	8.2 Poskytovanie prístupu k informáciám o metódach pozitívneho zvládania	Posilňovanie účasti komunity na overovaní a šírení informácií
	Sprístupňovanie informácií rôznym cieľovým publikám		Poskytovanie nepretržitého prístupu k informáciám o dostupnosti pomoci
	Pripravenie stratégie "oznamovania rizík" na šírenie základných informácií v krízových situáciách		Realizácia informačných kampaní na podporu ľudí s duševnými a psychosociálnymi problémami
	Šírenie informácií o tom, ako predchádzať problémom, ako je odlúčenie od rodiny v krízových situáciách		Monitorovanie a vyhodnocovanie používania komunikačných materiálov
	Zasadzovanie sa proti používaniu škodlivých obrázkov v médiách a proti šíreniu nevhodných informácií		
	Zapájania kľúčových zainteresovaných strán do vývoja, pilotného testovania a šírenia informácií o pozitívnom zvládaní		

<https://korona.gov.sk/>

<https://pomocpreukrajinu.sk/>

<https://tenenet.sk/metodicka-podpora/> v slovenskom jazyku a <https://tenenet.sk/uk/методичне-забезпечення/> v ukrajinskom

C. Sociálne aspekty v sektorech

Oblasť: Potravinová bezpečnosť a výživa

Funkcia / oblasť	Pripravenosť na krízové situácie	Minimálna reakcia	Komplexná reakcia
9. Potravinová bezpečnosť a výživa	Posúdenie existujúcich zvykov týkajúcich sa prípravy jedla a hlavných surovín	9.1 Zahrnutie osobitných sociálnych a psychologických aspektov (bezpečná pomoc pre všetkých so zachovaním dôstojnosti za súčasného zohľadnenia kultúrnych praktík a úloh v domácnosti) pri poskytovaní potravinovej a výživovej podpory	Revízia a organizácia pravidelných posudzovaní sociálnych a psychologických aspektov pri zabezpečovaní potravinovej bezpečnosti a výživy
	Monitorovanie prístupu ku kľúčovým mikroživinám, o ktorých je známe, že ovplyvňujú psychologický vývoj detí		Nabádanie k potravinovej sebestačnosti a jej podporovanie
	Plánovanie a rozvíjanie spravodlivého delenia podľa potrieb		
	Mapovanie možností výdaja teplého jedla, trvanlivých potravín a vody	Zoznam miest výdajní jedla, potravín a vody	Nastaviť systém jednotného skladového hospodárstva, zásobovania a umiestnenia skladov

Dotáciu na stravu je možné poskytnúť j dieťaťu, ktoré navštevuje materskú školu alebo základnú školu, ak je toto dieťa z domácnosti, ktorej príjem je mesiac pred uplatnením žiadosti o dotáciu na stravu najviac vo výške životného minima. V takomto prípade zákonný zástupca dieťaťa predkladá formulár na posúdenie príjmu na úrad v územnom obvode, v ktorom sa domácnosť na území SR zdržiava.

Na poskytnutie dotácie na stravu je potrebné sa informovať pri zápise dieťaťa do materskej školy alebo základnej školy, pričom zriaďovateľ školy príp. úrad usmerní rodiča k ďalšiemu postupu.

Oblasť: Plánovanie týkajúce sa prístrešia a lokality

Funkcia / oblasť	Pripravenosť na krízové situácie	Minimálna reakcia	Komplexná reakcia
10. Plánovanie prístrešia a lokality	Mapovanie sociálnych rozmerov existujúcich zdrojov, nedostatkov, postupov a rizikových skupín, pokiaľ ide o plánovanie prístrešia a lokality	10.1 Koordinované zahrnutie osobitných sociálnych aspektov (bezpečná, dôstojná, kultúrne a sociálne vhodná pomoc) pri plánovaní lokalít a poskytovaní prístrešia	Revízia a organizácia pravidelných posudzovaní sociálnych aspektov pri plánovaní prístrešia a lokality
	Vykonanie participatívneho posúdenia bezpečnosti a primeranosti potenciálnych lokalít		Zaoberanie sa otázkami rovnosti pri rozdeľovaní pôdy a pri tvorbe právnych predpisov o právach na pôdu
	Naplánovanie poskytnutia núdzového prístrešia všetkým ľuďom (s patričným zameraním na ohrozené osoby) spôsobom, ktorý podporuje bezpečnosť, dôstojnosť, súkromie a posilnenie postavenia		Budovanie komunitných a vládnych kapacít na začlenenie sociálnych aspektov do plánovania dlhodobého prístrešia a lokality
	Naplánovanie prevencie dlhodobého umiestňovania ľudí do krízových táborov		
	Naplánovanie vykurovania alebo chladenia prístrešia (v krízových situáciách v chladnom či teplom období)		

Oblasť: Voda a sanitácia

Funkcia / oblasť	Pripravenosť na krízové situácie	Minimálna reakcia	Komplexná reakcia
11. Voda a sanitácia	Mapovanie sociálnych rozmerov existujúcich zdrojov, nedostatkov a rizikových skupín, pokiaľ ide o vodu a sanitáciu	11.1 Zahrnutie osobitných sociálnych aspektov (bezpečný a kultúrne vhodný prístup pre všetkých so zachovaním dôstojnosti) pri zabezpečovaní vody a sanitácie	Revízia a organizácia pravidelných posudzovaní sociálnych aspektov pri zabezpečovaní vody a sanitácie
	Naplánovanie zabezpečenia vody a sanitácie pre všetkých ľudí (s patričným zameraním na ohrozené osoby) spôsobom, ktorý podporuje bezpečnosť, dôstojnosť, súkromie a nenásilné riešenie problémov		Budovanie komunitných a vládnych kapacít na začlenenie sociálnych aspektov do dlhodobej podpory v oblasti vody a sanitácie

Odporúčania na ďalšie pokračovanie:

Vzhľadom k aktuálnej situácii v zhoršenej úrovni duševného zdravia zapríčinených COVID 19, či ukrajinským konfliktom, Slovensko by malo využiť skúsenosti medzinárodných organizácií z iných krízových intervencií vo svete a pripraviť, upraviť či doplniť kľúčové metodiky do národných, regionálnych či lokálnych dokumentov a smerníc. Cieľom by malo byť vysvetliť a zapracovať definíciu či základné princípy duševného zdravia do týchto noriem, zákonov či scenárov.

Rada vlády SR pre duševné zdravie bola zriadená 24. februára 2021 vládou Slovenskej republiky ako jej stály poradný orgán, ktorý plní koordinačné, konzultatívne a odborné úlohy v oblasti ochrany a podpory duševného zdravia, prevencie vzniku duševných porúch, psychodiagnostiky, liečby duševných porúch, následnej starostlivosti o pacientov s duševnými poruchami, výskumu duševného zdravia, vzdelávania odborníkov poskytujúcich starostlivosť o duševné zdravie a služby, tvorby politiky duševného zdravia a sledovania kvality v uvedených oblastiach. (https://www.minv.sk/swift_data/source/verejna_sprava/documents/statna_sprava/obvodne_urady/dalsie_smernice/SM_VSR_kriz_situacie_KU.pdf)

Ide najmä o dokumenty, ktoré sú určené ako metodiky, postupy a plány ako scenáre pri riešení krízových situácií, humanitárnych katastrof či iných udalostí na národnej úrovni.

Medzi najdôležitejšie patria:

P12 - Smernica Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ktorou sa zjednocuje postup krajských úradov pri príprave na krízové situácie mimo času vojny a vojnového stavu a pri ich riešení - S m e r n i c a Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. KMCO-424-10/KM-2007 z 27. decembra 2007, ktorou sa mení smernica Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. ZU-252-15/2005 z 15. júna 2005, ktorou sa zjednocuje postup krajských úradov pri príprave na krízové situácie mimo času vojny a vojnového stavu a pri ich riešení

P12 - Krízový štatút obce - Krízový štáb obce sa zriaďuje podľa § 10 ods. 1 písm. a) zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu. Štatút Krízového štábu obce zjednocuje postup obce pri príprave na krízové situácie mimo času vojny a vojnového stavu a pri ich riešení

- P12 - Smernica o postupe pri prevencii, vzniku a riešení krízovej situácie v škole – krízový intervenčný plán školy
- P12 - Hospodárska mobilizácia podľa zákona o hospodárskej mobilizácii a o zmene a doplnení zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov
- P12 - Nemocničný krízový plán pripravenosti
- P12 - Štatúty orgánov krízového riadenia - Napr. Medzi orgány krízového riadenia patria bezpečnostná rada kraja, okresný úrad, bezpečnostná rada okresu, obec
- P12 - Krízový plán DSS

- Podľa ustanovenia § 9 ods. 8 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách je poskytovateľ sociálnej služby povinný plniť podmienky kvality, v rámci ktorých je povinný vypracovať postupy a pravidlá riešenia krízových situácií v súlade s prílohou č. 2 písm. A. MPSVR SR v súčasnej situácii určuje poskytovateľovi sociálnej služby, ktorý má prevádzku sociálnych služieb povinnosť vypracovať postupy, pravidlá a podmienky riešenia krízovej situácie spôsobenej pandémiou ako aj povinnosť informovať o týchto postupoch a pravidlách zamestnancov a prijímateľov sociálnych služieb v zmysle § 9 ods. 9 zákona.

- Počas pandémie COVID-19 MPS VR SR vypracovalo postupy pre vypracovanie krízových plánov v domovoch sociálnych služieb. - **Obsahuje napr. Návrhy tém pre spracovanie krízového plánu a príklady v súvislosti s pandémiou COVID-19, 2. Návrh formuláru zoznamu pracovníkov na zabezpečenie služby v rámci vyhláseného stavu karantény, 3. Súhrnný balík informácií o opatreniach pre ZSS**

- **Usmernenie pre poskytovateľov sociálnych služieb v oblasti poskytovania sociálnych služieb osobám prichádzajúcim z Ukrajiny (k 3. marcu 2022).**Sociálnu službu na základe zmluvy o poskytovaní sociálnej služby (písomnej alebo ústnej) možno poskytovať len osobe prichádzajúcej z Ukrajiny, ktorá spĺňa zákonom o sociálnych službách stanovené podmienky nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby z cieľovej skupiny fyzických osôb pre konkrétny druh sociálnej služby;

Ak poskytovateľ sociálnej služby má preto vytvorené podmienky poskytnúť ubytovanie odídencom (s príspevkom za ubytovanie odídencov podľa § 36a zákona č. 480/2002 Z. z. v znení zákona č. 55/2022 Z. z.), ktorý nespĺňa zákonom o sociálnych službách stanovené podmienky na poskytovanie sociálnej služby konkrétneho druhu, resp. sociálnej služby v konkrétnom druhu zariadenia (napr. odkázanosť na pomoc inej osoby, obeť násillia) nejde o poskytovanie sociálnej služby – uzatvára sa zmluva o poskytnutí ubytovania (nie zmluva o poskytovaní sociálnej služby).

Poskytovanie sociálnych služieb odídencom z Ukrajiny, podľa ktorého v súlade s ustanovením § 3, ods. 2 zákona č. 448/2008 o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon o sociálnych službách“) prijímateľom sociálnych služieb je aj fyzická osoba, ktorou je:

- cudzinec, ktorému bol udelený azyl podľa osobitného predpisu,
- cudzinec, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa osobitného predpisu,

- cudzinec, ktorému sa poskytno dočasné útočisko podľa osobitného predpisu.

Usmernenie ďalej určuje financovanie sociálnej služby poskytovanej osobe prichádzajúcej z Ukrajiny, konanie na účely posúdenia odkázanosti osoby prichádzajúcej z Ukrajiny na sociálnu službu podmienenú odkázanosťou a začatie poskytovania sociálnej služby a poskytovanie ubytovania (na základe príspevku za ubytovanie odídencu podľa § 36a zákona č. 480/2002 Z. z. v znení zákona č. 55/2022 Z. z.).

https://www.employment.gov.sk/files/sk/uvodna-stranka/informacie-odidencov-z-ukrajiny/poskytovanie-sos-ubytovania-ukrajincm_usmernenie_030322.pdf

Na základe Lex Ukrajina 2 (č. 92/2022 Z.z.) s účinnosťou od 30.3.2022 majú odídenci nárok novelou zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia (z. č. 447/2008 Z. z.) sa rozširuje okruh osôb, ktorým je možné poskytovať vrátené pomôcky a zdvíhacie zariadenia o osoby, ktorým poskytuje Slovenská republika dočasné útočisko. Užívateľom vrátenej pomôcky alebo zdvíhacieho zariadenia tak môže byť fyzická osoba so zdravotným postihnutím, ak sa jej poskytuje dočasné útočisko alebo je žiadateľom o azyl alebo doplnkovú ochranu a poskytovanie dočasného útočiska jej zaniklo z dôvodu žiadosti o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany.

Právna úprava umožňuje poskytovanie služby na podporu zosúladovania rodinného a pracovného života novo s charakterom tejto služby len ako základnej starostlivosti o dieťa poskytovanej fyzickou osobou, a to bez poskytovania alebo zabezpečovania ďalších odborných činností touto fyzickou osobou v rámci tejto služby, ktorými sú najmä formalizovaná výchova a vzdelávanie.

Starostlivosť – sociálna služba v detskej skupine môže vykonávať fyzická osoba na základe vzniku oprávnenia poskytovať službu na podporu zosúladovania rodinného a pracovného života, zápisom do registra poskytovateľov sociálnych služieb.

Starostlivosť v detskej skupine nemôže poskytovať právnická osoba ani fyzická osoba prostredníctvom jej zamestnancov, ale výlučne osobne sama fyzická osoba v konkrétnej detskej skupine, na konkrétnom mieste poskytovania tejto služby, maximálne štyrom deťom. Do počtu detí, ktorým fyzická osoba poskytuje starostlivosť sa započítavajú aj jej vlastné deti v osobnej starostlivosti, prípadne deti, ak im poskytuje osobnú sústavnú starostlivosť (nie príležitostnú jednorazovú, ale opakovanú) na báze susedskej pomoci, priateľstva, či rodinnoprávneho vzťahu, teda nie za odplatu.

Nárok na finančnú podporu starostlivosti o dieťa v detskej skupine má osoba, ktorá má trvalý alebo prechodný pobyt na území Slovenskej republiky a dieťa má trvalý alebo prechodný pobyt na území Slovenskej republiky, pri osobe z prichádzajúcej z Ukrajiny z dôvodu krízovej situácie je to miesto ubytovania/ kde sa obvykle zdržiava ak ide o osobu s osobitnou ochranou.**Bližšie info:**

<https://www.employment.gov.sk/files/sk/rodina-socialna-pomoc/detske-skupiny/detska-skupina-manual-16-6-2022.pdf>.

POSKYTOVANIE DOTÁCIÍ

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR nariadením vlády Slovenskej republiky č. 416/2022 Z. z., z 30. novembra 2022 v súčinnosti s Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny od decembra 2022 poskytuje dotáciu na podporu humanitarnej pomoci pre osoby s osobitnou ochranou so závažným zdravotným postihnutím. Dotácia je určená pre osoby so závažným zdravotným postihnutím, ktoré odišli z Ukrajiny v súvislosti s ozbrojeným konfliktom a zdržiavajú sa na území našej krajiny, pričom Slovenská republika týmto osobám poskytuje dočasné útočisko alebo z dôvodu podania žiadosti o azyl alebo o doplnkovú ochranu alebo z dôvodu získania prechodného pobytu. Celková suma je 300 eur mesačne, ak výsledkom posúdenia je miera závažnosti zdravotného postihnutia žiadateľa od 40 do 59%, - 508 eur mesačne, ak výsledkom posúdenia je miera závažnosti zdravotného postihnutia žiadateľa 60% a viac <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2022-93>, <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2022-131>).

Žiadosť o dotácie sa podáva na príslušnom úrade práce, bližšie info na https://www.upsvr.gov.sk/social-affairs-and-family/socialne-veci/dotacia-na-podporu-humanitarnej-pomoci-osobe-s-osobitnou-ochranou-v-suvistlosti-s-jej-zavaznym-zdravotnym-postihnutim.-subsidiu-na-pidtrimku-gumanitarnoi-dopomogi-osobi-z-osoblivim-zahistom-u-zvazku-z-ii-tazkou-invalidnistu.html?page_id=1231210.

Dôležité linky:

<https://www.minv.sk/?okr>

https://www.minv.sk/?Civilna_ochrana

https://www.minv.sk/?Organy_krizoveho_riadenia

https://www.minv.sk/swift_data/source/verejna_sprava/obu_trencin/informacie_pre_obcanov/okr/2015/co/info_pre_verejnost/Methodika_cinnosti_KS_obce.pdf

WHO - MHPSS - https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/system/files/2022-02/dg_echo_guidance_note_-_disaster_preparedness_en.pdf

ZÁKON č. 387/2002 Z. z. z 21. júna 2002 o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu
<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/387/>

210/2022 Z. z. NARIADENIE VLÁDY ktorým sa dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 109/2022 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych služieb v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na územie Slovenskej republiky spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 130/2022 Z. z.
<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/210/>